

Lohjan kaupunki, Kasvun ja oppimisen tulosalue

Onko oppimisen ja koulunkäynnin tuen kokonaisuudistus tarpeellinen?

Lohjan kaupunki katsoo, että oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistaminen on tarpeellista. Kolmiportaisen tuen järjestelmässä on päällekkäisyyksiä ja varsinkin erityisen tuen kriteerit eivät ole tarpeeksi selvästi määritetty. Hallinnollisen työmäärän ja kirjaamisen tarpeen tarkastelu ja vähentäminen ovat tärkeitä, jotta opettajat voivat keskittyä enemmän oppilaiden tukemiseen. Tuen antamisen muotojen täsmentäminen ja vähimmäismäärä on tärkeää, se lisää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Kokonaisuudistuksen toteutuminen edellyttää valtiolta riittävää resurssia, ohjausta ja tukea. Muutoksesta tulevat kustannukset tulee korvata koulutuksen järjestäjille täysimääräisesti, jotta kaikki järjestäjät pystyvät uudistuksen toteuttamaan.

Lakiluonnoksessa esitetyt asiat tuen järjestämisen osalta kohtaavat tausta-ajatuksen osalta, mutta konkreettiset toimenpiteet (esim. hallintopäätös, tuen tasot) eivät tue hallitusohjelmassa mainittua tuen jatkumoa. Juuri uudistettu varhaiskasvatustilain sekä lausuntokierroksella oleva lukiolain ovat osittain ristiriidassa nyt lausuttavana olevaan perusopetuslakiin.

Onko oppimisen ja koulunkäynnin tuelle määritetty kokonaisrakenteen tarkoituksenmukainen?

Lohjan kaupunki näkee, että lakiuudistuksen tavoite keskittyä oppilaalle annettavaan tukeen tuen portaiden sijaan on hyvä lähtökohta. Lähikouluperiaate ja ennakoivien tukitoimien tarjoaminen tukee Lohjan kaupungin tavoitetta tukea oppilaita "siellä, missä he asuvat". Lakiuudistus ei kuitenkaan poista tarpeelliseksi katsomia alueellisia ja kaupungin yhteisiä erityisopetuksen pienryhmiä, mikä nähdään myös hyvänä.

Jaottelu ennakoiviin ja oppilaskohtaisiin tukitoimiin katsotaan hyväksi, mutta tukitoimia säättävät pykälätekstit pitäisi olla selkeitä ja yksiselitteisiä. Nykyisen kolmiportaisen tuen haaste on monitulkintaisuus ja uudistuksessa pitäisi varmistaa, ettei sama jatku. Hallitusohjelmassa tuodaan esille tuen jatkumon näkökulma, mutta esitetty lakimuutosehdotus ei sellaisenaan ole yhdenmukainen varhaiskasvatustilain tuen toteuttamisen osalta.

Varhennetun oppivelvollisuuden kokonaisuus on selkeä. Lakiin kaivataan selkeytystä yksilöllisten tukitoimien toteuttamiseen koskien oppivelvollisuusikäisiä lapsia, joiden toimintaympäristönä on varhaiskasvatus.

Kannatamme ehdotusta, että jatkossa perusopetus alkaisi kaikilla viimeistään sinä vuonna, kun lapsi täyttää seitsemän vuotta.

Sairaalaopetuksen konsultatiivinen palveluvelvoite katsotaan hyväksi ehdotukseksi.

Onko ennakoivia tukitoimia koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

Ennakoiviin tukitoimiin kuuluvat ennakoiva tukiopetus, opetuskielen oppimisen tukiopetus ja erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä ovat selkeä kokonaisuus. Lohjan kaupunki näkee, että lakiin tarvittaisiin kuitenkin tarkennusta tukiopetus-käsitteen määrittelystä, jotta se ei sekoitu nykyiseen ajatukseen tukiopetuksesta oppituntien ulkopuolella.

Opetuskielen tukeminen erikseen kirjattuna tukena nähdään hyvänä uudistuksena. S2-oppimäärän opiskelusta päättää nykyisin huoltaja, mutta näemme tarpeelliseksi, että uudistuksessa päättäjä muutettaisiin opetuksen järjestäjän määräämäksi. Jos lakiuudistuksella halutaan purkaa nykyinen S2-opetuksen ja kotikielen opetuksen avustusrakenne, katsotaan sekin hyväksi, kunhan muutoksella ei ole taloudellista vaikutusta.

Lakimuutosesityksessä tuodaan esille, että ennakoivia tukitoimia toteutetaan lähtökohtaisesti ryhmämuotoisena. Yhteistyön ja yhteisopettajuuden korostaminen ja oppilaiden tukeminen ryhmässä nähdään hyvänä, mutta Lohjan kaupunki toivoo tarkempaa määrittelyä ryhmämuotoisuus-käsitteelle, esim. ryhmän koon määrittely.

Lakimuutosehdotuksessa käytetään aikakäsitettä viipymättä oppilaskohtaisten tukitoimien tarjoamisen osalta. Aikakäsitteen määrittelyyn toivotaan täsmennystä.

Onko oppilaskohtaisia tukitoimia koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

Erityisen tuen käsitteen muuttuminen oppilaskohtaisiksi tukitoimiksi nähdään hyvänä, mikä toivottavasti vähentää oppilaista puhumista tuen vaiheen oppilaina. Yhteistyön korostaminen ja konsultaatio koetaan hyväksi lisäykseksi. Lähikouluajatuksen ja tuen antaminen muun opetuksen yhteydessä nähdään hyvänä, mutta opetuksen järjestäminen pienryhmissä mahdollistetaan myös.

Oppilaskohtaisia tukitoimia koskevat sääntelyehdotukset pitää olla selkeitä ja yksiselitteisiä, jotta opetuksen järjestäjät eivät lähde tulkitsemaan niitä itse ja kokonaisuudistus ei tuo parannusta nykyiseen tilanteeseen.

Oppilaskohtaisten tukitoimien osalta toivoisimme tarkennusta erityisopettajan antamaan opetukseen. Kenellä on oikeus antaa opetusta, kuka arvioi, miten opetus

eroaa ennakoivassa tuessa annetusta tuesta? "Oppilaskohtainen säännöllinen erityisopettajan antama opetus" kaipaakin myös tarkempaa määrittelyä ajallisuuden velvoittavuuden osalta.

Uudistuksessa opiskeluhuollollinen käsittely kevenee, jolloin opettajien vastuulle jää enemmän. Muutos on hyvä tilanteissa, joissa oppilaalla on taustalla vahva monialainen ammatillinen tuki. Jos näin ei ole, katsoisimme opiskeluhuollon osallistumisen tuen suunnitteluun velvoittavaksi.

Lohja katsoo, että lakiesitys yhden opettajan opettamassa perusopetuksen ryhmässä saa olla enintään viisi oppilasta, jotka saavat erityisopettajan opetusta oppilaskohtaisena tukitoimena, on hyvä kirjaus, kunhan lain toteutuminen turvataan valtion rahoituksessa opetuksen järjestäjille.

Lohja näkee, että lakiuudistuksessa ei oteta huomioon koulua käymättömiä oppilaita ja heidän tarvitsemaansa tukea. Heille on tarvetta räätälöidä erilaisia tukimuotoja, jotta päättötodistus olisi mahdollista saada.

Onko tuen asiakirjoja ja hallintopäätöstä koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

Lohjan kaupunki pitää hyvänä, että hallinnollista työtä ja asiakirjoihin tehtäviä kirjauksia tavoitellaan vähennettävän. Päätöstopella uudistus ei välttämättä tule vähentämään hallinnollista työtä, koska oppilaskohtaisista päätöksistä tehdään edelleen hallintopäätös. Osa nykyisistä tehostettua tukea saavista oppilaista tulee jatkossa samaan oppilaskohtaista tukea ja heillekin tehdään päätös. Ainakin alkuvaiheessa hallintopäätösten määrä tulee kasvamaan. Tuen jatkumon näkökulmasta varhaiskasvatuksesta perusopetukseen hallintopäätösten tekemisessä on ristiriitaisuutta, kun varhaiskasvatuksessa tehdään sekä tehostetusta että erityisestä tuesta hallintopäätös.

Pelkkä asiakirjojen vähentäminen ei itsessään vähennä kirjaamista, jos tarvittavia kirjaamisia ei selvästi määritellä opetussuunnitelman perusteissa. Lohjan kaupunki katsoo, että kirjaamisen käytännöt tulee kirjata selvästi opetussuunnitelman perusteisiin. Opetushallitukselta toivotaan lomakkeiden mallipohjia alkukevällä 2025, jotta opetuksen järjestäjien on mahdollista uudistaa lomakkeet yhteistyössä palveluntarjoajien kanssa ja aloittaa uudistetuilla lomakkeilla 1.8.2025.